

แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ
เรียนการสอนโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
Guidelines for Development of Teachers' Information Technology
Competency of The Wat Mae Keat Noi School, Under The Office
of Chiang Mai Primary Education Service Area 2

ศิษย์ชญา ดวงบาล¹

พระครูวิทิตศาสนาท¹, ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์¹

Sidchana duangban¹

Phrakhru Wititsasanatorn¹, Chatchai sirikulpan¹

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา¹

Mahamakut Buddhist University Educational Administration¹

Corresponding Author, E-mail: kmitnb_moso@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน วิธีการวิจัยเป็นกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร จากการสังเกต จากการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ SWOT Analysis และการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการพัฒนาครูโดยมีการติดตั้งทีวีและคอมพิวเตอร์อำนวยความสะดวกแต่ยังขาดการนำบุคลากรเหล่านั้นเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศติดตามที่เป็นระบบ วิทยุฒิของครูผู้สอนมีผลต่อการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนมีดังนี้ 1) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและขอบข่ายงานให้ชัดเจนใน

Research Articles

Received: 2019-02-01

Revised: 2019-02-26

Accepted: 2019-06-29

การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) ผู้บริหาร ควรส่งเสริม และสร้างแรงจูงใจ ให้กับครูในการพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ 3) ครูต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามกรอบการพัฒนาสมรรถนะครู Competency – Based Learning: CBL และมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองอย่างเต็มที่และสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การพัฒนาครู; เทคโนโลยีสารสนเทศ; โรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย

Abstract

The purposes of this research were 1) to study teacher's problems in information technology competency for learning and teaching process of Wat Mae Keat Noi School, Sansai District, Chiang Mai Province, 2) to study guidelines for developing teachers' information technology competency of the Wat Mae Keat Noi School, Sansai District, Chiang Mai Province. The research methodology was qualitative research methodology. The study data were collected from documents, observation, in-depth interview, SWOT analysis, and focus group discussion.

The research findings were as follows:

1. The problems for developing teachers were found that, over the past 3 years, the principal had recognized the importance of developing teachers. So the budget was allocated for installing TVs and computer facilities to help teachers in teaching. But those personnel lacked a systematic workshop and supervision about the skills to use them. So time was required to manage the transition to information technology teaching methods.

2. Guidelines for developing teachers' information technology competency are developing knowledge and competency of technology application, which can be classified into three steps. 1) The administrator should set clear policy and scope of work to promote and support the development of teachers in the use of information technology in order to

create a systemically teaching process and teamwork. 2) The administrator should promote, encourage, motivate and facilitate teachers in developing their skills in the use of information technology continuously and consistently. The Development of teachers' technology competency must match the needs of the teachers and the current situation suitable with the school context. 3) Teachers should recognize and appreciate the importance of teacher development in the use of information technology based on Competency-Based Learning: CBL framework. Then they should strive and intend to develop self-capacity fully and consistently.

Abstract: Development of Teacher; Information Technology; Wat Mae Keat Noi School

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทำให้ชีวิตของมนุษย์ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีในการใช้ชีวิตประจำวันอยู่เสมอ ในบางครั้งเราก็ไม่รู้ตัวเลยว่ากำลังใช้และพึ่งพาเทคโนโลยี อุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของเราในปัจจุบันล้วนได้รับการพัฒนามาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีจนนำมาผลิตเป็นสิ่งของเครื่องใช้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับมนุษย์มากมาย การใช้เทคโนโลยีของมนุษย์ที่เห็นได้ชัดเจนคือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน นอกจากนี้การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในการทำงาน การหาข้อมูลและความบันเทิงจากอินเทอร์เน็ต การรับ-ส่ง E-mail การสนทนาออนไลน์ การเล่นเกมออนไลน์ หรือแม้กระทั่งการรับข้อมูลข่าวสารผ่านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตก็สามารถอำนวยความสะดวกในเรื่องการติดต่อสื่อสารให้เป็นเรื่องง่ายตายสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นในสถานที่ต่างๆ ทั่วโลกได้อย่างทันท่วงที (Thanatcy , 2559) นอกจากนี้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตก็ยังถูกนำมาใช้ในเรื่องการค้าพาณิชย์หรือแม้กระทั่งการจัดการเรียน การสอน ด้วย การผลิตและพัฒนาคุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ การบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งทางด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมมีคุณภาพ

ประสิทธิภาพ ทิศทางในอนาคตของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สัมพันธ์กับบทบาทของครูไทย เพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดความตระหนัก ปรับเปลี่ยน ท้าวจัย หรือมีการตอบสนองที่เป็นการพัฒนาตนเองและผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามความเชื่อที่ว่าคุณภาพคนขึ้นอยู่กับคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) เนื่องจากพบว่าครูจำนวนมากยังขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารในการจัดการเรียนรู้จึงอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ได้กำหนดให้ครูต้องมี การพัฒนาตนเอง เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาซึ่งคุณภาพสูงสุดของการเรียนการสอน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2549)

โรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 2 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งสิ้น 883 คน มีบุคลากรทางการทั้งสิ้น 50 คน ครูประจำการทั้งสิ้น 40 คน และครูอัตราจ้างทั้งสิ้น 10 คน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูจำนวน 9 คนระหว่างเดือนธันวาคม 2558 พบว่าครูประจำการส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการใช้งานเทคโนโลยี สอดคล้องกับรายงานผลของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในด้านจุดที่ควรพัฒนา คือ สถานศึกษาขาดการใช้ผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนไปวางแผนพัฒนาศักยภาพครูเป็นรายบุคคล อีกทั้งรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาปี 2558 ในมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 7.4 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม อยู่ในระดับคุณภาพที่พอใช้ ทำให้มีผลต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ความไม่เข้าใจในการใช้งาน ไม่ทราบถึงลำดับขั้นตอนในการทำงาน ทำให้การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการเรียนการสอนน้อยลง อีกทั้งครูประจำการส่วนใหญ่มีอายุมากเฉลี่ย 54 ปีขึ้นไปและมีปัญหาด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการเรียนการสอนจากสภาพความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะครูตามนโยบายและยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ. 2552- 2561 ของกระทรวงศึกษาธิการ

จากการศึกษาแนวคิดหลักการทฤษฎีการพัฒนาสมรรถนะCompetency Based Learning: CBL ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 นำไปใช้แล้วได้ผลตอบรับที่ดี (ธวัช กงเทิม, 2554). ผู้วิจัยในฐานะครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบงาน

ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย ตระหนักถึงปัญหาการพัฒนาครูดังกล่าว จึงมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยอาศัย การประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านครูและมาตรฐานด้านผู้บริหาร

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาสภาพปัญหาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 2 กลุ่ม คือ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย จำนวน 1 คน ผู้ให้ข้อมูลรอง ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย จำนวน 8 คน คือ หัวหน้าฝ่ายบริหาร 4 ฝ่าย ของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย จำนวน 4 คน และครูสายผู้สอนตำแหน่งหัวหน้าวิชาการช่วงชั้นของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย จำนวน 4 คน

2. รูปแบบการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎี เอกสาร ตำรา เกี่ยวกับพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนบันทึก การศึกษาเอกสาร การสังเกต การอภิปรายสนทนา การวิเคราะห์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1) ลักษณะของเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

2) การสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) เป็นการร่วมพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้มีการโต้แย้งโต้ตอบเหมาะสม โดยผู้วิจัยใช้ แบบบันทึกข้อมูล ระหว่างการสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ผลของการสนทนากลุ่ม โดยนำข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปแบบบรรยายพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ 1) ผลจากการศึกษาสภาพ ปัญหาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนโดยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ผลของการสนทนากลุ่มพบว่า ด้านการบริหารงานของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย การมีส่วนร่วมของคณะครูนั้นเป็นการทำงานของครูบางกลุ่มที่สามารถทำงานร่วมกันได้ ต่างคนต่างทำงานที่รับมอบหมาย ขาดระบบติดตามนิเทศติดตามในสถานศึกษา อีกทั้งการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนยังไม่มีกรณีติดตามไม่มีร่องรอยหลักฐานการใช้งาน ประกอบกับในปีการศึกษา 2555 – 2557 คณะครูมีปรับเปลี่ยนตำแหน่งประจำชั้นและครูสอน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนอื่น เมื่อปีการศึกษา 2556 และยังมีกรณีเปลี่ยนรองผู้อำนวยการในปีเดียวกัน จึงส่งผลให้การบริหารงานไม่ต่อเนื่อง และการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนไม่ต่อเนื่อง การพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนได้จัดอบรมสัมมนาทุกภาคเรียน แต่การอบรมส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่วนมากจะพบปัญหาในเรื่องความแตกต่างด้านลักษณะของการทำงาน รูปแบบเทคนิควิธีการสอน รวมถึงธรรมชาติของเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่แตกต่างกัน ทำให้ในการพัฒนาครูหรือการจัดอบรมสัมมนา ไม่สอดคล้องต่อวัตถุประสงค์ อีกทั้งทักษะและความสนใจในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศต่างกัน การพัฒนาครูหลังจากได้รับการอบรมแล้วไม่นำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเอง จึงทำให้ครูหลายท่านยังขาดสมรรถนะการทำงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ครูส่วนใหญ่มีวุฒิ จึงเกิดข้อจำกัดขึ้น เมื่อมีการจัดการอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านต่างๆ ครูไม่ให้ความร่วมมือ มักให้ครูที่มีอายุน้อยทำงานต่างๆ ด้านเทคโนโลยีแทน ผลจากการ SWOT สถานศึกษามีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน กล่าวคือ ในปีการศึกษา 2555 – 2556 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย มีความเอาใจใส่ในการพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาการครูมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนจึงมีนโยบายในการจัดการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนได้จัดอบรมสัมมนาทุกภาคเรียนแต่การทำงานนั้นยังขาดการประสานงานภายในองค์กรเพื่อจะให้การขับเคลื่อนการจัดการศึกษานั้นไปในทิศทางเดียวกัน จุดอ่อนของโรงเรียน ได้แก่ การขาดการนิเทศติดตามนั้นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานยังไม่บรรลุผลตามเกณฑ์บุคลากรในสถานศึกษาขาดทักษะในใช้งานเทคโนโลยีเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการจัดการเรียนการสอน ขาดความชำนาญในการใช้งานเทคโนโลยี ครูผู้สอนมีภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมของห้องถิ่นมาก ทำให้ครูมีเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เต็มที่ การวัดและประเมินผล

ตามสภาพจริงไม่หลากหลาย ผลจากการวิจัยในชั้นเรียนและผลการอบรมพัฒนาสมรรถนะของครูไม่ได้นำไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาไม่เพียงพอต่อการใช้งาน รวมไปถึงกระบวนการบริหารจัดการภายในของโรงเรียน ยังไม่ต่อเนื่องและขาดระบบ การสร้างค่านิยมในการทำงานร่วมกันนั้นยังขาดการประสานงานที่ดีทำให้การทำงานในส่วนของการทำงานแบบส่วนรวมประสบความล้มเหลว ขาดการมีส่วนร่วมของการทำงาน ถ้าหากบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายซึ่งหากถูกพัฒนาให้สามารถนำมาปรับใช้กับการเรียนรู้ในด้านของการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการจัดการเรียนการสอนจนเกิดความชำนาญและมีมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในแล้วจะทำให้จุดอ่อนในส่วนนี้ของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อยหมดสิ้นไป และกลายเป็นการสร้างจุดแข็งให้กับโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอนโดยนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการจัดการศึกษาอีกด้วย

2. แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย จากข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษาสามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการใช้งานเทคโนโลยีนั้นมีดังนี้

1) ครูต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เมื่อรู้จุดอ่อนของตนเองจะแก้ไขทันทีปรับเปลี่ยนตัวเองให้เท่าทันเทคโนโลยีเพื่อให้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน

2) การให้ความร่วมมือของครูในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3) มีการจัดการส่งเสริมทักษะความรู้ความสามารถอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังมีการติดตามดูแล การขยายผลในกลุ่มครูผู้สอนเองให้เกิดความชำนาญและให้สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเองได้

4) ความเอาใจใส่ของผู้บริหารโดยการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และกำหนดขอบข่ายงานให้ชัดเจนและเน้นการทำงานเป็นทีม

นอกจากนี้ ควรมีการนำทฤษฎีการพัฒนาสมรรถนะครู Competency Based Learning: CBL สันติ อวรรณ (สันติ อวรรณ, 2551: 16) กล่าวว่า Donald Shandler ได้นำเสนอแนวทางในการสร้าง Competency – Based Learning: CBL ไว้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ความจำเป็น การสร้าง Competency Model การออกแบบหลักสูตร การนำ

CBL มาสู่การปฏิบัติ การวัดและประเมินผล โดยกระบวนการทั้งหมด 5 ขั้นตอนจำเป็นต้องออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกและบริบทขององค์กร การนำมาใช้ในโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย เพื่อให้มีการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีเจตคติที่ดีในการทำงาน เปรียบเสมือนเป็นแรงจูงใจในการทำหน้าที่ของตนเองให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย มีคณะครูและบุคลากรที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูงและยังมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้และความต้องการในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ หากแต่มีการส่งเสริมในการจัดอบรมเสริมทักษะมีการติดตามผลและมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในการแนะนำอย่างเพียงพอจะทำให้การพัฒนาในด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างดี และยังมี การส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหารในการส่งเสริมการให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับก็คือผู้เรียนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่จากบุคลากรที่มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดแม่แก้ว ครูมีการวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้สื่อนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นเอง มีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้ทีวีทางไกลผ่านดาวเทียม อีกทั้งยังมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้ดี แต่ยังขาดความชำนาญในการใช้งานความรู้ความสามารถในการที่จะใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ นพพล วงศ์กระจ่าง (นพพล วงศ์กระจ่าง, 2553: 94) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ครูขาดความรู้ความเข้าใจทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ขาดการขยายผลที่ได้รับจากการอบรมหรือสัมมนา จึงส่งผลต่อการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ไม่เป็นระบบ ขาดความร่วมมือในการรับผิดชอบ ไม่มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน จึงเป็นปัญหายืดเยื้อมานาน จึงส่งผลเสียต่อโรงเรียนมาเป็นเวลานานหลายปี ซึ่งสอดคล้องกับ ประภารัตน์ ไชยวัน (ประภารัตน์ ไชยวัน, 2555: 68 -75) ที่ได้ศึกษา

เรื่อง ความต้องการการพัฒนาของครูในอำเภอเชียงดาว เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 3 พบว่า ในการพัฒนาสมรรถนะครูนั้น ขาดการนิเทศ กำกับติดตาม หลังได้รับการพัฒนา ควรมีการจัดรูปแบบการพัฒนาครูให้เป็นระบบ มีการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ กำกับติดตาม และพัฒนาให้ดีขึ้น (ประภารัตน์ ไชยวัน, 2555) ทางโรงเรียน วัดแม่แก้ดน้อย มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอยู่สม่ำเสมอ โดยจัดอบรมสัมมนาทุกภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง หรือ 2 ครั้งต่อปี โดยทางโรงเรียนเป็นผู้จัดการอบรมเอง ภายใต้การจัดหาวิทยากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 2 ทั้งนี้ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้การสอน อย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมการฝึกอบรมตามโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดถือภารกิจและพื้นที่การปฏิบัติงานเป็นฐาน (TEPE Online) โดยให้ครูทำการฝึกอบรมอย่างน้อย 3 รายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาสมรรถนะครู Competency Based Learning: CBL ที่เน้นการพัฒนาบุคคลในระยะยาว ต้องการให้บุคคลเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง (ธวัช กงเทิม, 2554: 15) ทางโรงเรียนวัดแม่แก้ดน้อย ยังมีแนวทางการพัฒนาครูเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้การสอนอย่างชัดเจน แต่ยังขาดการวางแผนในการพัฒนาสมรรถนะและมาตรฐานของครูผู้สอนและ ขาดการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานภาระงาน และการนิเทศ ติดตาม และสนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจครูอย่างต่อเนื่องทำให้การพัฒนาครูหรือการจัดอบรมสัมมนา และยังไม่มีความชัดเจนในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูที่ชัดเจน ขาดการกำหนดนโยบายในการพัฒนาพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูที่ชัดเจนจึงไม่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และความต้องการในการพัฒนาครูเท่าที่ควร หลังจากรับการอบรมแล้วครูบางคนไม่นำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเอง จึงทำให้ครูหลายคนยังขาดสมรรถนะการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นราภรณ์ วงศ์ พระคุณ (นราภรณ์ วงศ์ พระคุณ, 2555: 73-79)

2. แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดแม่แก้ดน้อย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้ ในการพัฒนาสมรรถนะการพัฒนาตนเอง ครูต้องมีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และได้รับความสนับสนุนจากผู้บริหารโดยการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และกำหนดขอบข่ายงานให้ชัดเจนและเน้นการทำงานเป็นทีมเป็นชนนี้ อภิปรายผล ได้ว่า หากโรงเรียนวัดแม่แก้ดน้อย ได้ดำเนินการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนแล้ว จะถือเป็นแรงจูงใจในการทำงานของครูให้

มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูอย่างชัดเจน มีระบบ มีการนิเทศติดตามผล เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นราภรณ์ วงศ์พระคุณ (นราภรณ์ วงศ์พระคุณ, 2555: 73-79) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผนการดำเนินงาน โรงเรียนเอกชนควรมีการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ให้ครอบคลุม ชัดเจนและเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรมีการปลูกฝังให้ครูเอกชนยอมรับข้อจำกัดของตนเองเพื่อรับการพัฒนาดตนเองต่อไปนอกจากนี้ควรมีการนำทฤษฎีการพัฒนาสมรรถนะครู Competency – Based Learning: CBL นำมาใช้ในโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย เพื่อให้มีการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีเจตคติที่ดีในการทำงาน เป็นแรงจูงใจในการทำงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาสมรรถนะครู Competency – Based Learning: CBL ที่เน้นการพัฒนาบุคคลในระยะยาว ต้องการให้บุคคลเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง (ธวัช กงเติม, 2554: 15)

สรุป

จากสภาพปัญหาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อยนั้นผู้บริหารได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน แต่ครูยังขาดความรู้ความชำนาญในการใช้งานเทคโนโลยีเพื่อมาช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอน มีการจัดการเรียนการสอน มีการวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้สื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นเอง ตลอดจนใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การใช้ที่วิพากษ์ไกลผ่านดาวเทียมหรือครูตู้ อีกทั้งยังมีการใช้คอมพิวเตอร์เข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการเรียนการสอน มาช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้ดี แต่ยังคงขาดความชำนาญในการใช้งานความรู้ความสามารถในการที่จะใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสภาพส่วนใหญ่จากการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสังเกตและสัมภาษณ์แล้วครูที่ทำการสอนส่วนใหญ่ค่อนข้างมีวุฒิคุณนั้นสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีได้ช้าและไม่สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่มีปัญหาหรือชำรุดในเบื้องต้นได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการจะใช้งานเทคโนโลยีเหล่านั้นเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งยังขาดการที่จะนำบุคลากรเหล่านั้นเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการใช้งาน เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกเหล่านั้นในการจัดการอบรม

ในส่วนของเทคโนโลยีโดยส่วนใหญ่แล้วครูที่รับผิดชอบในส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้เข้ารับการอบรมและยังขาดการขยายผลในการที่ได้รับความรู้จากการอบรมมาเผยแพร่ ทำให้ในการพัฒนาครูหรือการจัดอบรมไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความต้องการในการพัฒนาครูเท่าที่ควรจึงทำให้ครูหลายคนยังขาดสมรรถนะการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการขยายผลการอบรมโดยการให้ครูที่ได้รับการอบรมนั้นจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาด้านเทคโนโลยีให้ครูภายในโรงเรียนเพื่อเป็นการขยายผลอย่างต่อเนื่อง และแนวทางการพัฒนาครูอย่างชัดเจน มีการนิเทศติดตาม

แนวทางการพัฒนาครูด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย ผู้บริหารต้องมีระบบส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนที่ดี และส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องและเอื้อต่อการปฏิบัติงานสอนของครู ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนให้มาก ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ โดยการจัดการอบรมส่งเสริมทักษะการใช้งานการแก้ปัญหา และตั้งแกนนำการทำงานในด้านการใช้งานเทคโนโลยีและการขยายผล ครูต้องมีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจในการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง

บรรณานุกรม

- ธวัช กงเต็ม. (2554). **แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ.**
- นพพล วงศ์กระจ่าง. (2553). **การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.สกลนคร. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.**
- นราภรณ์ วงศ์พระคุณ. (2555). **การพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.**
- _____. (2555). **การพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.**
- ประภารัตน์ ไชยวัน. (2555). **ความต้องการพัฒนาของครูในอำเภอเชียงดาว เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- สันติ อวรรณนา. (2551). **บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบ้าน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.**
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2549. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจุดทอง จำกัด.**
- Thanatcy. (8 กุมภาพันธ์ 2559). **เทคโนโลยีกับชีวิต. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2559, แหล่งที่มา: <http://www.applicadthai.com/editor-talks/เทคโนโลยีกับชีวิต>**